

143

Ústavný zákon

z 27. októbra 1968 o československej federácii

(v znení č. 117/1969 Zb., 125/1970 Zb., 43/1971 Zb., 50/1975 Zb., 161/1989 Zb., 182/1989 Zb., 46/1990 Zb., 46/1990 Zb., 46/1990 Zb., 46/1990 Zb., 81/1990 Zb., 100/1990 Zb., 101/1990 Zb., 158/1990 Zb., 159/1990 Zb., 294/1990 Zb., 295/1990 Zb., 556/1990 Zb., 23/1991 Zb., 91/1991 Zb., 327/1991 Zb., 205/1992 Zb., 206/1992 Zb., 211/1992 Zb., 493/1992 Zb.)

Čiastka	41/1968
Platnosť od	04.11.1968
Účinnosť od	01.01.1993

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto ústavnom zákone:

My, národ český a slovenský, vychádzajúc z poznania, že naše novodobé dejiny sú preniknuté obojstrannou vôľou žiť v spoločnom štáte, oceňujúc skutočnosť, že päťdesiat rokov nášho spoločného štátneho života prehĺbilo a upevnilo naše odveké priateľské zväzky, umožnilo rozvoj našich národov a uskutočňovanie ich pokrokových demokratických a socialistických ideálov a spoľahlivo dokázalo ich bytostný záujem žiť v spoločnom štáte, zároveň však ukázalo, že náš vzájomný vzťah treba vybudovať na nových a spravodlivejších základoch, uznávajúc neodňateľnosť práva na sebaurčenie až do oddelenia a rešpektujúc suverenitu každého národa a jeho právo utvárať si slobodne spôsob a formu svojho národného a štátneho života, presvedčení, že dobrovoľné federatívne štátne spojenie je zodpovedajúcim výrazom práva na sebaurčenie a rovnoprávnosť, avšak aj najlepšou zárukou pre náš plný vnútorný národný rozvoj i pre ochranu našej národnej svojbytnosti a zvrchovanosti, rozhodnutí vytvárať v spoločnom federatívnom štáte v duchu humanitných ideálov socializmu a proletárskeho internacionalizmu podmienky na všestranný rozvoj a blahobyť všetkých občanov a zaručovať im rovné, demokratické práva a slobody bez rozdielu národnosti, reprezentovaní svojimi zástupcami v Českej národnej rade a v Slovenskej národnej rade, sme sa dohodli na vytvorení československej federácie.

PRVÁ HLAVA

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Čl. 1

- (1) Česká a Slovenská Federatívna Republika je federatívny štát dvoch rovnoprávných bratských národov, Čechov a Slovákov.
- (2) Základom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je dobrovoľný zväzok rovnoprávných národných štátov českého a slovenského národa, založený na práve na sebaučenie každého z nich.
- (3) Československá federácia je výrazom vôle dvoch svojbytných suverénnych národov, Čechov a Slovákov, žiť v spoločnom federatívnom štáte.
- (4) Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku tvorí Česká republika a Slovenská republika. Obidve republiky majú v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike rovnoprávne postavenie.
- (5) Obidve republiky rešpektujú navzájom svoju suverenitu i suverenitu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky; takisto Česká a Slovenská Federatívna Republika rešpektuje suverenitu národných štátov.

Čl. 2

- (1) Česká a Slovenská Federatívna Republika i Česká republika a Slovenská republika sú vybudované na zásadách socialistickej demokracie. Ich politický systém je v zásadných veciach rovnaký.
- (3) Politické práva občanov a záruky ich uskutočňovania sú na celom území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky rovnaké.

Čl. 3

- (1) Územie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky tvorí územie Českej republiky a územie Slovenskej republiky.
- (2) Hranice Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a hranice Českej republiky a Slovenskej republiky môžu byť zmenené len ústavným zákonom Federálneho zhromaždenia.
- (3) Hranice každej z obidvoch republík sa môžu zmeniť iba so súhlasom príslušnej národnej rady. Národná rada dáva súhlas svojím ústavným zákonom.

Čl. 4

- (1) Hospodárstvo v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike je integráciou ekonomiky Českej republiky a ekonomiky Slovenskej republiky; je založené na jednotnom vnútornom trhu, najmä na jednej mene a na voľnom pohybe pracovných síl, tovaru a peňažných prostriedkov.
- (2) Česká republika a Slovenská republika sa podieľajú na tvorbe hospodárskej politiky Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
- (3) Štátnym vlastníctvom je vlastníctvo Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, vlastníctvo Českej republiky a vlastníctvo Slovenskej republiky.

- (4) Vlastníctvom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je majetok v štátnom vlastníctve, ktorý slúži na zabezpečovanie jej úloh v oblastiach zverených ústavným zákonom Federálneho zhromaždenia do jej pôsobnosti. Vlastníctvom Českej republiky a vlastníctvom Slovenskej republiky je ostatný majetok v štátnom vlastníctve. Zákon Federálneho zhromaždenia ustanoví vlastníctvo k ropovodom, tranzitnému plynovodu a nadradeným rozvodným sieťam na prenos elektrickej energie.
- (5) Zákon Federálneho zhromaždenia môže ustanoviť, ktorý ďalší majetok (čl. 10 ústavy) nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja hospodárstva a verejného blaha smie byť len vo vlastníctve Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, prípadne určených právnických osôb.
- (6) Zákony Českej národnej rady a Slovenskej národnej rady môžu ustanoviť, ktorý ďalší majetok (čl. 10 ústavy) nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja hospodárstva a verejného blaha smie byť len vo vlastníctve Českej republiky alebo Slovenskej republiky, prípadne určených právnických osôb.
- (7) Zákony národných rád ustanovia, ktoré veci z majetku Českej republiky a Slovenskej republiky sú vlastníctvom obcí.

Čl. 5

- (1) Štátny občan každej z oboch republík je zároveň štátnym občanom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
- (2) Občan jednej republiky má na území druhej republiky rovnaké práva a rovnaké povinnosti ako občan tejto druhej republiky.
- (3) Nikoho nemožno proti jeho vôli pozbaviť štátneho občianstva.
- (4) Zásady nadobúdania a straty štátneho občianstva republík ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 6

- (1) Český a slovenský jazyk sa používa rovnoprávne pri vyhlasovaní zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.
- (2) Pri rokovaní všetkých štátnych orgánov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a obidvoch republík, v konaní pred nimi a v ich ostatnom styku s občanmi sa používajú obidva jazyky rovnoprávne.

DRUHÁ HLAVA

ROZDELENIE PÔSOBNOSTI MEDZI FEDERÁCIU A REPUBLIKY

Čl. 7

- (1) Do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí:
- a) zahraničná politika, uzavieranie medzinárodných zmlúv s výnimkou tých, ktorých uzavieranie patrí do pôsobnosti Českej republiky a Slovenskej republiky, zastupovanie

Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v medzinárodných vzťahoch a rozhodovanie o otázkach vojny a mieru,

b) obrana a ekonomické zabezpečenie obranyschopnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky s výnimkou civilnej ochrany obyvateľstva,

c) mena,

d) federálne štátne hmotné rezervy,

e) ochrana federálnej ústavnosti.

(2) Česká republika a Slovenská republika môžu v súlade so zahraničnou politikou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Česká a Slovenská Federatívna Republika viazaná, uzavierať vo svojom mene dvojstranné medzinárodné dohody vo veciach, ktoré patria do pôsobnosti Českej republiky a Slovenskej republiky.

(3) Česká republika a Slovenská republika môžu v súlade so zahraničnou politikou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Česká a Slovenská Federatívna Republika viazaná:

a) uzavierať so súčasťami federatívnych a spolkových štátov dohody o spolupráci v obchodnej, hospodárskej, kultúrnej, vedeckej, školskej, zdravotníckej oblasti, oblasti ochrany životného prostredia, civilnej ochrany obyvateľstva, športovej oblasti, ako aj o spolupráci vo veciach tlače, rozhlasu a televízie,

b) zriaďovať svoje zastúpenia u subjektov, s ktorými boli uzavreté dohody podľa písmena a), a prijímať zastúpenie týchto subjektov.

Čl. 9

Veci, ktoré nie sú ústavným zákonom Federálneho zhromaždenia zverené do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, patria do pôsobnosti Českej republiky a Slovenskej republiky.

Čl. 11

(1) Pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami štátneho rozpočtu federácie a štátnych rozpočtov republík sa uplatňujú jednotné zásady finančnej a rozpočtovej politiky dohodnuté medzi vládami Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Českej republiky a Slovenskej republiky.

(2) Finančné hospodárenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Českej republiky a Slovenskej republiky je samostatné. Finančné hospodárenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa spravuje štátnym rozpočtom federácie. Finančné hospodárenie republík sa spravuje ich štátnymi rozpočtami. Štátny rozpočet federácie schvaľuje Federálne zhromaždenie svojím zákonom a štátne rozpočty republík schvaľujú národné rady svojimi zákonmi, a to vždy na obdobie jedného kalendárneho roka.

(3) Štátny rozpočet každej republiky zahŕňa finančné vzťahy za všetky úseky hospodárstva a správy s výnimkou činností financovaných zo štátneho rozpočtu federácie. Súčasťou štátneho rozpočtu každej republiky sú dotácie do rozpočtu obcí.

(4) Prijmy štátneho rozpočtu federácie tvoria prijmy federálnych orgánov a nimi riadených organizácií a ďalej zákonom Federálneho zhromaždenia ustanovené dane a odvody, podiely na nich a ďalšie prijmy. Pokiaľ má byť výnos určitej dane alebo odvodu spoločným príjmom štátneho rozpočtu federácie a štátnych rozpočtov republík, ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia podiel federácie na tomto výnose a pravidlo, podľa ktorého sa republiky podieľajú na zabezpečení tej časti výnosu, ktorá pripadá štátnemu rozpočtu federácie.

(5) Zo štátneho rozpočtu federácie sa uhrádzajú:

a) výdavky na obranu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, na činnosť federálnych orgánov, na vytvorenie federálnych hmotných rezerv a na dotácie pre federálne organizácie,

b) vybrané menovité programy, pokiaľ si to vyžaduje ich rozsah a dôležitosť pre federáciu,

c) ostatné výdavky určené rozpočtovým zákonom Federálneho zhromaždenia.

(6) Pravidlá rozpočtového hospodárenia ustanovia pre štátny rozpočet federácie zákon Federálneho zhromaždenia a pre štátne rozpočty republík zákony národných rád.

(7) Česká a Slovenská Federatívna Republika, Česká republika a Slovenská republika môžu vytvárať vlastné účelové fondy napojené na ich štátne rozpočty; fondy sa zriaďujú zákonom.

(8) Česká a Slovenská Federatívna Republika ustanoví rámcové zásady dotačnej a odpisovej politiky.

Čl. 12

(1) Dane a poplatky možno ukladať len na základe zákona.

(2) Zákon Federálneho zhromaždenia upravuje:

a) sústavu daní a odvodov v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike,

b) daň z obratu a dovoznú daň,

c) daň z pridanej hodnoty,

d) spotrebné dane,

e) pri daniach a odvodov platených podnikmi a spoločnosťami a pri dani z príjmov obyvateľstva okruh daňovníkov, predmet a základ dane a východiskovú daňovú sadzbu včítane rozsahu možných odchýlok v konštrukcii uvedených daní a odvodov v oboch republikách,

f) poplatky, ktoré majú podľa svojej povahy výlučne alebo prevažne vzťah k zahraničiu alebo súvisia s výkonom pôsobnosti orgánov federácie.

(3) Ostatné dane a poplatky ustanovujú zákony národných rád.

(4) Správa, výkon a kontrola všetkých druhov daní (odvodov) a poplatkov (pokút) patrí ústredným orgánom republík a v zákonom ustanovenom rozsahu iným orgánom a obciam, s výnimkou vecí uvedených v odseku 5 a s výnimkou prípadov, v ktorých na základe pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vyberajú poplatky (pokuty) federálne orgány. Zákon Federálneho zhromaždenia môže zveriť rozhodovanie o výnimkách a úľavách orgánom federácie, ak ide o dane a poplatky podľa odseku 2 platené or-

ganizáciami priamo riadenými orgánmi federácie alebo ak ide o poplatky podľa odseku 2 vybrané orgánmi federácie.

(5) Orgánom colnej správy prislúcha správa, výkon a kontrola

a) daní uvedených v odseku 2 písm. c) a d) vybraných pri dovoze,

b) poplatkov spojených s dovozom alebo vývozom,

c) cestnej dane u platiteľov tejto dane so sídlom alebo bydliskom v zahraničí.

Čl. 13

(1) Územie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je jednotným colným územím.

(2) V oblasti colníctva patrí do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky colná politika, colné zákonodarstvo, včítane vydávania vykonávacích predpisov, ustanovovanie colných taríf a netarifných opatrení, colná štatistika a výkon štátnej správy v uvedených oblastiach.

Čl. 14

(1) V oblasti bankovníctva do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí:

a) určovať a uplatňovať jednotnú menovú politiku a prijímať právnu úpravu pre jej uskutočňovanie,

b) určovať rozsah menových rezerv v zlate a v devízových prostriedkoch, spravovať ich a disponovať s nimi.

(2) Ústrednou bankou v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike je Štátna banka česko-slovenská, ktorá určuje a uplatňuje jednotnú menovú politiku. Súčasťou Štátnej banky česko-slovenskej sú Ústredie Štátnej banky česko-slovenskej pre Českú republiku a Ústredie Štátnej banky česko-slovenskej pre Slovenskú republiku. Štátnu banku česko-slovenskú riadi banková rada, ktorá sa skladá z guvernéra, dvoch viceguvernérov, z ktorých jeden je občanom Českej republiky a druhý občanom Slovenskej republiky, a ďalej z viceguvernéra povereného riadením Ústredia Štátnej banky česko-slovenskej pre Českú republiku a jeho zástupcu a z viceguvernéra povereného riadením Ústredia Štátnej banky česko-slovenskej pre Slovenskú republiku a jeho zástupcu. Ak je guvernérom občan Českej republiky, je v nasledujúcom funkčnom období guvernérom občan Slovenskej republiky a naopak.

(3) Postavenie a právne pomery Štátnej banky česko-slovenskej a jej orgánov a jej vzťah k ostatným bankám ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia. Postavenie a právne pomery ostatných bánk ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

(4) Česká republika a Slovenská republika môžu vytvárať svoje emisné banky. Emisné banky republík vzniknú rozdelením Štátnej banky česko-slovenskej. Zákon Federálneho zhromaždenia rozdelí majetok, práva a povinnosti Štátnej banky česko-slovenskej a určí deň ich prevzatia emisnými bankami republík.

Čl. 15

V oblasti cenovej politiky do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí:

- a) určovať koncepciu cenovej politiky a vyhlasovať zásadné cenové regulačné opatrenia,
- b) zákonná úprava v oblasti cien.

Čl. 16

Do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí:

- a) určovanie nástrojov zahraničnej obchodnej politiky v súčinnosti s Českou republikou a Slovenskou republikou,
- b) zákonná úprava v oblasti hospodárskych vzťahov so zahraničím.

Čl. 17

V oblasti hospodárstva do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí zákonná úprava energetického hospodárstva a výroby, rozvodu a spotreby elektriny, plynu a tepla.

Čl. 19

V oblasti dopravy do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí:

- a) právna úprava vo veciach dopravy,
- b) výkon štátnej správy a štátneho dozoru v námornej plavbe a leteckej doprave.

Čl. 20

V oblasti spojov do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí:

- a) zákonná úprava vo veciach pôšt a telekomunikácií,
- b) určovanie jednotných taríf poštovej a telekomunikačnej medzinárodnej prevádzky,
- c) rozdeľovanie kmitočtového spektra medzi republiky a federáciu a výkon štátnej správy vyplývajúci z medzinárodných záväzkov.

Čl. 21

Do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí v oblasti mierového využívania jadrovej energie zákonná úprava a výkon štátneho dozoru nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení a štátneho dozoru nad využívaním jadrových materiálov, jadrových zariadení a technológií.

Čl. 22

Do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí v oblasti práce a sociálnej politiky zákonná úprava pracovných vzťahov, služobných pomerov zamestnancov v orgánoch Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a nimi riadených organizáciách, ako aj ich nemocenského a dôchodkového poistenia a ich štátnych dávok sociálneho zabezpečenia.

Čl. 23

(1) V oblasti štátnej štatistiky do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí:

a) zákonná úprava podmienok získavania štatistických informácií potrebných na posudzovanie vývoja federácie, ako aj zákonná úprava ochrany týchto informácií pred zneužitím,

b) po dohode s Českou republikou a Slovenskou republikou

1. určovať štatistické ukazovatele potrebné na posudzovanie vývoja federácie a spôsob získavania štatistických informácií na tento účel,

2. určovať štatistické ukazovatele potrebné na plnenie medzinárodných záväzkov a poskytovať tieto medzinárodným organizáciám,

3. plniť tie povinnosti vyplývajúce z medzinárodných záväzkov, ktoré jej Česká republika a Slovenská republika zverili.

(2) V oblasti účtovníctva do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí ustanoviť zákonnú úpravu podmienok a náležitostí vedenia účtovníctva a jeho preukaznosti.

Čl. 24

(1) Do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí zákonná úprava vlastníctva; tým nie je dotknuté právo Českej republiky a Slovenskej republiky na právnu úpravu majetku Českej republiky a Slovenskej republiky a majetku obcí zákonmi národných rád.

(2) Do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v oblasti podnikateľskej činnosti patrí:

a) právna úprava podnikania a vzťahov vznikajúcich pri podnikateľskej a inej hospodárskej činnosti,

b) právna úprava ochrany výroby, obchodu a záujmov spotrebiteľov, priemyselného vlastníctva, normalizácie, skúšobníctva a metrológie, ako aj výkon štátnej správy na týchto úsekoch vo veciach, o ktorých to ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

(3) Do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí zákonná úprava ochrany hospodárskej súťaže.

Čl. 25

Orgány Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, na ktoré prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky preniesol dojednávanie niektorých medzinárodných zmlúv, postupujú pri dojednávaní týchto zmlúv, ktoré upravujú medzinárodnú spoluprácu v oblastiach uvedených v čl. 10 až 28a za účasti orgánov obidvoch republík; spolupracujú s nimi aj pri zastupovaní Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v medzinárodných organizáciách, ktoré pôsobia v uvedených oblastiach.

Čl. 27

(1) V oblasti vnútorného poriadku a bezpečnosti do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí:

- a) právna úprava mena a priezviska, matrik, občianskych preukazov, cestovných dokladov, evidencie obyvateľstva, povoľovania pobytu cudzincov a postavenia utečencov,
- b) upravovať zriaďovanie, postavenie, oprávnenie a ostatné pomery ozbrojených bezpečnostných zborov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky; tým nie je dotknuté právo Českej republiky a Slovenskej republiky zriaďovať vlastné ozbrojené bezpečnostné zbory a upravovať ich postavenie, oprávnenie a ostatné pomery.

(2) Vymedzenie ďalšej pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vo veciach vnútorného poriadku a bezpečnosti ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia.

(3) Česká republika a Slovenská republika si môžu zriaďovať vlastné bezpečnostné informačné služby a upravovať ich postavenie, oprávnenie a ostatné pomery.

Čl. 28

Rozdelenie pôsobnosti medzi Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou a obidvo ma republikami vo veciach tlače a iných informačných prostriedkov ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 28a

(1) Českej a Slovenskej Federatívnej Republike prislúcha kontrolovať hospodárenie s finančnými a hmotnými prostriedkami federácie, ako aj všetky odvetvia aj činnosti štátnej a hospodárskej správy, ktorá patrí do jej pôsobnosti.

(2) Organizáciu kontrolných orgánov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a ich oprávnenia ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 28b

(1) Vo veciach zverených ústavným zákonom Federálneho zhromaždenia do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky pôsobia orgány Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Pokiaľ to ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia, pôsobia v týchto veciach aj výkonné a súdne orgány Českej republiky a Slovenskej republiky.

(2) Pokiaľ ústavný zákon Federálneho zhromaždenia výkon vo veciach uvedených v čl. 10 až 28a nezveruje orgánom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, patrí tento výkon orgánom Českej republiky a Slovenskej republiky.

TRETIA HLAVA

FEDERÁLNE ZHROMAŽDENIE

Čl. 29

- (1) Najvyšším orgánom štátnej moci a jediným zákonodarným zborom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je Federálne zhromaždenie.
- (2) Federálne zhromaždenie tvoria dve snemovne: Snemovňa ľudu a Snemovňa národov. Obidve snemovne sú rovnoprávne.
- (3) Na platné uznesenie Federálneho zhromaždenia je potrebné súhlasné uznesenie obidvoch snemovní, ak tento ústavný zákon neustanovuje niečo iné alebo ak nejde o vnútorné veci len jednej snemovne.

Čl. 30

- (1) Snemovňa ľudu má 150 poslancov, ktorí sú volení v celej Česko-slovenskej federatívnej republike priamou voľbou.
- (2) Poslanec Snemovne ľudu nemôže byť zároveň poslancom Snemovne národov.
- (3) Snemovňa ľudu sa volí na obdobie štyroch rokov.
- (4) Podmienky výkonu volebného práva do Snemovne ľudu a spôsob výkonu volieb a odvolania poslancov ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 31

- (1) Snemovňa národov reprezentuje rovné štátoprávne postavenie obidvoch republík.
- (2) Snemovňa národov má 150 poslancov, z ktorých sa 75 volí priamou voľbou v Českej republike a 75 priamou voľbou v Slovenskej republike.
- (3) Snemovňa národov sa volí na obdobie štyroch rokov. Volebné obdobie Snemovne národov sa začína a končí s volebným obdobím Snemovne ľudu.

Čl. 32

- (1) Federálne zhromaždenie zasadá najmenej dva razy do roka (jarné zasadanie a jesenné zasadanie).
- (2) Federálne zhromaždenie zvoláva na zasadanie a jeho zasadanie vyhlasuje za skončené prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
- (3) Ak prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nezvolá jarné zasadanie do konca apríla alebo jesenné zasadanie do konca októbra, zvolá ho Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia. Zasadanie Federálneho zhromaždenia vyhlási v tomto prípade za skončené Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia.

Čl. 33

- (1) Federálne zhromaždenie musí zvolať prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na žiadosť aspoň jednej tretiny poslancov niektorej snemovne.
- (2) Ak prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nezvolá Federálne zhro-

maždenie do 14 dní alebo do ďalšej lehoty uvedenej v žiadosti, zvolá ho Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia. Zasadanie Federálneho zhromaždenia vyhlási v tomto prípade za skončené Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia.

Čl. 34

- (1) Snemovne sa schádzajú na schôdzky na základe uznesenia predsedníctva príslušnej snemovne.
- (2) Na spoločné schôdzky sa snemovne schádzajú, ak ide o voľbu prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, o voľbu predsedu a podpredsedov Federálneho zhromaždenia, o prerokovanie programového vyhlásenia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a v iných prípadoch, v ktorých sa na tom snemovne uznesú.

Čl. 35

- (1) Schôdzky obidvoch snemovní sú spravidla verejné.
- (2) Neverejné schôdzky sa môžu konať len v prípadoch ustanovených rokovacím poriadkom Federálneho zhromaždenia.

Čl. 36

- (1) Do pôsobnosti Federálneho zhromaždenia patrí najmä:
 - a) uznávať sa na Ústave Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a na ústavných a iných zákonoch Federálneho zhromaždenia a zisťovať, ako sa vykonávajú,
 - b) rokovať o zásadných otázkach zahraničnej politiky,
 - c) rokovať o zásadných otázkach vnútornej politiky,
 - d) schvaľovať štátny rozpočet federácie, preverovať jeho plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet federácie,
 - e) voliť prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a rokovať o jeho správach,
 - f) rokovať o programovom vyhlásení vlády a kontrolovať jej činnosť a činnosť jej členov, ako aj rokovať o dôvere vláde,
 - h) zriaďovať ústavným zákonom federálne ministerstvá a zriaďovať zákonom iné federálne orgány štátnej správy,
 - i) zriaďovať zákonom štátne vyznamenania Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
- (2) Federálne zhromaždenie sa uznáva o vypovedaní vojny, ak je Česká a Slovenská Federatívna Republika napadnutá alebo ak treba plniť medzinárodné zmluvné záväzky o spoločnej obrane proti napadnutiu. Len so súhlasom Federálneho zhromaždenia možno vyslať ozbrojené sily Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky mimo územia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
- (3) Medzinárodné politické zmluvy a medzinárodné hospodárske zmluvy všeobecnej povahy, ako aj medzinárodné zmluvy, na vykonanie ktorých je potrebný zákon Federálneho zhromaždenia, vyžadujú pred ratifikáciou súhlas Federálneho zhromaždenia. Zákon Federálneho zhromaždenia ustanoví, kedy možno medzinárodné hospodárske zmluvy všeobecnej povahy vykonávať pred tým, než s nimi Federálne zhromaždenie vysloví súhlas.

Čl. 37

- (1) Federálne zhromaždenie má zákonodarnú právomoc vo veciach základných práv a slobôd v rozsahu ustanovenom ústavnými zákonmi a vo veciach zverených do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v rozsahu ustanovenom čl. 7 ods. 1, čl. 10 až 28a a čl. 36 ods. 3 tohto ústavného zákona.
- (2) Federálne zhromaždenie prijíma ďalej zákony, pri ktorých – okrem výnimiek ustanovených ústavnými zákonmi – výkon patrí v plnom rozsahu orgánom republík, a to Zákon o rodine a o pestúnskej starostlivosti, Občiansky zákonník, zákon o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, Trestný zákon, zákon o výkone trestu odňatia slobody a o výkone väzby, zákon upravujúci všeobecné konanie pred správnymi orgánmi, zákon o vysokých školách, zákon o zbraniach a streľbe, zákon o geodézii a kartografii, zákon o premávke na pozemných komunikáciách, zákon o burzách, zákon o sústave cenných papierov, Obchodný zákonník, zákon zmenkový a šekový, zákony upravujúce konanie pred súdmi, pred orgánmi činnými v trestnom konaní a pred rozhodcami, zákon o znalcoch a tlmočníkoch, zákon upravujúci ochranu výsledkov tvorivej duševnej činnosti, zákon o zápisoch do evidencie vzťahov k nehnuteľnostiam a zákony o náprave krívd a náhrade škôd spôsobených orgánmi štátu.
- (3) Pokiaľ to vyžaduje jednota právneho poriadku, uskutočňuje Federálne zhromaždenie zákonnú úpravu vo veciach národnostných a etnických menšín, cirkví a náboženských spoločností, starostlivosti o zdravie občanov, veterinárnej a rastlinolekárskej starostlivosti a sústavy základných a stredných škôl; výkon v týchto veciach patrí v plnom rozsahu orgánom republík.
- (4) Federálne zhromaždenie zákonom upravuje štátne sviatky a pamätné a významné dni Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a ustanovuje dni pracovného pokoja.

Čl. 38

- (1) Zákon Federálneho zhromaždenia môže zveriť úpravu otázok uvedených v čl. 37 ods. 1 a 2 zákonodarstvu republík.
- (2) Pokiaľ federálne zákonodarstvo neupraví v celom rozsahu veci uvedené v čl. 37 ods. 1 a 2, môžu ich národné rady upraviť vlastným zákonodarstvom.

Čl. 40

- (1) Snemovňa ľudu je schopná uznávať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej poslancov.
- (2) Snemovňa národov je schopná uznávať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej poslancov zvolených v Českej republike i nadpolovičná väčšina poslancov zvolených v Slovenskej republike.
- (3) Na platné uznesenie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov v každej snemovni, pokiaľ tento ústavný zákon neustanovuje niečo iné (čl. 41 až 43).

Čl. 41

Na prijatie federálnej ústavy, ústavného zákona Federálneho zhromaždenia a na ich zmenu, na prijatie návrhu na vyhlásenie referenda a na uznesenie o vypovedaní vojny je potrebný súhlas trojpäťtinovej väčšiny všetkých poslancov Snemovne ľudu, ako aj súhlas trojpäťtinovej väčšiny všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Českej republike a trojpäťtinovej väčšiny všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Slovenskej republike.

Čl. 42

(1) V prípade, v ktorom podľa tohto ústavného zákona platí zákaz majorizácie, hlasujú v Snemovni národov oddelene poslanci zvolení v Českej republike a poslanci zvolení v Slovenskej republike. Uznesenie je prijaté, ak zaň hlasuje väčšina všetkých poslancov zvolených v Českej republike a väčšina všetkých poslancov zvolených v Slovenskej republike, ak tento ústavný zákon nevyžaduje kvalifikovanú väčšinu (čl. 41).

(2) Zákaz majorizácie platí pri schvaľovaní:

- a) návrhu zákona o nadobúdaní a strate československého štátneho občianstva,
- b) návrhov zákonov, ktorými sa ustanovuje spôsob zabezpečenia príjmov štátneho rozpočtu federácie a pravidiel rozpočtového hospodárenia pre štátny rozpočet federácie,
- c) štátnych rozpočtov a záverečných účtov federácie,
- d) návrhov zákonov, ktorými sa zriaďujú účelové fondy zapojené na štátny rozpočet federácie,
- e) návrhov zákonov uvedených v čl. 12 ods. 2,
- f) návrhov zákonných úprav v otázkach uvedených v čl. 13 ods. 2,
- g) návrhov zákonov, ktorými sa upravuje československá mena, a zákonov uvedených v čl. 14 ods. 3,
- h) návrhov zákonných úprav v otázkach uvedených v čl. 15,
- ch) návrhov zákonov v oblasti zahraničných hospodárskych vzťahov,
- i) návrhov zákonov vo veciach uvedených v čl. 22,
- j) návrhov zákonov, ktorými sa upravuje zriaďovanie, právne pomery a spôsob riadenia hospodárskych organizácií,
- k) návrhov zákonov vydávaných podľa čl. 27 ods. 2 a čl. 28,
- l) návrhov zákonov, ktorými sa zriaďujú federálne orgány štátnej správy s výnimkou ministerstiev.

(3) Zákaz majorizácie platí aj pri schvaľovaní programového vyhlásenia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a pri hlasovaní o návrhu na vyslovenie dôvery vláde.

Čl. 43

(1) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže požiadať hociktorú snemovňu o vyslovenie dôvery. Návrh na vyslovenie nedôvery vláde Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže podať aspoň jedna pätina poslancov hociktorej snemovne.

(2) Na vyslovenie nedôvery vláde Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov Snemovne ľudu alebo súhlas nad-

polovičnej väčšiny všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Českej republike alebo súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Slovenskej republike. V Snemovni národov sa hlasuje podľa mien.

(3) Ustanovenia odsekov 2 a 3 platia aj pre vyslovenie nedôvery jednotlivému členovi vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Čl. 44

(1) Každá snemovňa sa musí uznieť o návrhu prijatom druhou snemovňou najneskôr do 3 mesiacov. Ak sa o návrhu neuznesie v tejto lehote, je návrh prijatý.

(2) Ak nedôjde k zhodnému uzneseniu obidvoch snemovní, môžu sa obidve snemovne uznieť na dohodovacom konaní. V takomto prípade zvolí každá snemovňa po 10 zástupcov zo svojich poslancov, ak sa nedohodnú na inom počte, do spoločného výboru pre dohodovacie konanie.

(3) Ak obidve snemovne ani na odporúčanie tohto výboru ani inak neprijmú zhodné uznesenie o návrhu zákona do 5 mesiacov od prvého hlasovania, možno podať ten istý návrh najskôr po uplynutí jedného roka od jeho zamietnutia.

(4) Ak nedôjde k zhodnému uzneseniu obidvoch snemovní o štátnom rozpočte federácie, je dohodovacie konanie podľa odseku 2 povinné. Ak sa nedosiahne dohoda o štátnom rozpočte do začiatku rozpočtového roka, hospodári sa podľa zákonných ustanovení o rozpočtovom provizóriu.

(5) Ak dohodovacie konanie nevedlo k zhodnému uzneseniu obidvoch snemovní, môže dôjsť k rozpusteniu Federálneho zhromaždenia. Volby vyhlási Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia do 60 dní.

Čl. 45

(1) Návrhy zákonov Federálneho zhromaždenia môžu podávať poslanci Federálneho zhromaždenia, výbory obidvoch snemovní, prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Česká národná rada a Slovenská národná rada.

(2) Zákony Federálneho zhromaždenia podpisuje prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, predseda Federálneho zhromaždenia a predseda vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(3) Na to, aby zákon Federálneho zhromaždenia nadobudol platnosť, musí byť vyhlásený; spôsob vyhlasovania zákonov Federálneho zhromaždenia, právnych predpisov a iných opatrení štátnych orgánov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia. Zákony Federálneho zhromaždenia vyhlasuje Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia do 14 dní po ich schválení.

Čl. 46

Zákon Federálneho zhromaždenia upravuje zásady rokovania Federálneho zhromaždenia, vzájomné styky oboch snemovní, ako aj styky s vládou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a navonok, vznik a zánik mandátu poslanca Federálneho zhromažde-

nia, náležitosti poslancov Federálneho zhromaždenia a právne postavenie a pôsobnosť Kancelárie Federálneho zhromaždenia.

Čl. 47

- (1) Výkon poslaneckého mandátu je nezlúčiteľný s výkonom poslaneckého mandátu národnej rady a s výkonom funkcií sudcu, prokurátora, štátneho arbitra, vojaka z povolania, príslušníka Zboru národnej bezpečnosti a Zboru nápravnej výchovy.
- (2) Platnosť voľby poslancov overuje príslušná snemovňa. Robí tak na návrh mandátového a imunitného výboru.

Čl. 48

- (1) Poslanec Federálneho zhromaždenia skladá na schôdzke svojej snemovne, na ktorej sa zúčastňuje prvý raz, tento sľub:
„Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Českej a Slovenskej Federatívnej Republike. Budem dbať na vôľu a záujmy ľudu, spravovať sa ústavou a ostatnými zákonmi a pracovať pre to, aby sa uvádzali do života.“
- (2) Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok stratu mandátu.

Čl. 49

- (1) Snemovňa ľudu a Snemovňa národov, ako aj jednotliví poslanci majú právo interpelovať vládu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a jej členov a klásť im otázky vo veciach ich pôsobnosti. Vláda a jej členovia sú povinní na interpelácie a otázky odpovedať.
- (2) Predseda aj ostatní členovia vlády majú právo zúčastniť sa na schôdzkach obidvoch snemovní Federálneho zhromaždenia, ich výborov i na schôdzkach Predsedníctva Federálneho zhromaždenia. Udelí sa im slovo, hocikedy o to požiadajú.
- (3) Ak o to požiada niektorá snemovňa, jej výbor alebo Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia, je člen vlády povinný prísť na schôdzku snemovne, jej výboru alebo Predsedníctva Federálneho zhromaždenia.

Čl. 50

Poslanca Federálneho zhromaždenia nemožno trestne ani kárne stíhať ani ho vziať do väzby bez súhlasu snemovne, ktorej je členom. Ak snemovňa súhlas odoprie, je stíhanie navždy vylúčené.

Čl. 51

Poslanca Federálneho zhromaždenia nemožno vôbec stíhať pre hlasovanie v snemovni, v jej orgánoch alebo v Predsedníctve Federálneho zhromaždenia. Za výroky pri výkone funkcie poslanca, urobené v niektorej snemovni, v jej orgáne alebo v Predsedníctve Federálneho zhromaždenia, podlieha poslanec len disciplinárnej právomoci svojej snemovne.

Čl. 52

Ak bol poslanec Federálneho zhromaždenia pristihnutý a zadržaný pri trestnom čine, je príslušný orgán povinný to ihneď oznámiť Predsedníctvu Federálneho zhromaždenia. Ak Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia nedá na zadržanie súhlas, musí byť poslanec ihneď prepustený.

Čl. 53

Poslanec Federálneho zhromaždenia môže odprieť svedectvo o veciach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej funkcie, a to aj keď prestal byť poslancom.

Čl. 54

Každá snemovňa volí svoje predsedníctvo, ktoré sa skladá z 3 až 6 poslancov.

Čl. 55

Každá snemovňa zriaďuje výbory ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány a volí ich predsedov a ostatných členov.

Čl. 56

- (1) Obidve snemovne Federálneho zhromaždenia volia zo svojich členov Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia.
- (2) Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia má 40 členov, z ktorých 20 volí Snemovňa ľudu a 20 Snemovňa národov. Snemovňa národov volí 10 členov z poslancov zvolených v Českej republike a 10 členov z poslancov zvolených v Slovenskej republike.
- (3) Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia zostáva vo svojej funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, dokiaľ si novozvolené Federálne zhromaždenie nezvolí svoje predsedníctvo.
- (4) Členovia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia sú zodpovední snemovni Federálneho zhromaždenia, ktorá ich zvolila. Snemovňa ich môže hocikedy odvolať.
- (5) Predsedu a podpredsedov Federálneho zhromaždenia volí Snemovňa ľudu a Snemovňa národov z členov Predsedníctva Federálneho zhromaždenia. Ak sa predsedom Federálneho zhromaždenia stane poslanec, ktorý je občanom Českej republiky, zvolí sa za prvého podpredsedu poslanec, ktorý je občanom Slovenskej republiky alebo naopak.

Čl. 57

- (1) Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých svojich členov.
- (2) Ustanovenie čl. 42 o zákaze majorizácie platí aj pre uznávanie Predsedníctva Federálneho zhromaždenia.

Čl. 58

- (1) V čase, keď Federálne zhromaždenie nezasadá buď preto, že zasadanie je skončené, alebo preto, že uplynulo volebné obdobie, vykonáva pôsobnosť Federálneho zhromaž-

denia Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia. Nepatrí mu však voliť prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, prijímať a meniť ústavné zákony, uznávať sa na štátnom rozpočte federácie, uznávať sa o návrhu na vyhlásenie referenda, vypovedávať vojnu a vyslovovať nedôveru vláde Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ani jej členovi.

(2) V čase, keď Federálne zhromaždenie pre mimoriadne príčiny nezasadá, vykonáva Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia všetku jeho pôsobnosť s výnimkou práva meniť Ústavu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a voliť jej prezidenta.

(3) Neodkladné opatrenia, na ktoré by bol potrebný zákon, robí Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia vo forme zákonných opatrení, ktoré podpisuje prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, predseda Federálneho zhromaždenia a predseda vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Zákonné opatrenia sa vyhlasujú rovnako ako zákony.

(4) Opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia podľa odsekov 1 až 3 musia byť schválené na najbližšom zasadaní Federálneho zhromaždenia; inak strácajú ďalšiu platnosť.

(5) O vypovedaní vojny sa môže Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia uznávať, len ak je zasadanie Federálneho zhromaždenia znemožnené pre mimoriadne príčiny. Na platnosť uznesenia je potrebný súhlas troch pätín všetkých členov Predsedníctva Federálneho zhromaždenia, ktorí sú občanmi Českej republiky, a súhlas troch pätín všetkých členov Predsedníctva Federálneho zhromaždenia, ktorí sú občanmi Slovenskej republiky.

(6) Predsedníctvu Federálneho zhromaždenia patrí v čase, keď vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vykonáva funkciu prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, vymenúvať a odvolávať vládu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a jej členov a poverovať ich riadením ministerstiev a iných federálnych ústredných orgánov.

Čl. 59

Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia vyhlasuje voľby do Federálneho zhromaždenia.

ŠTVRTÁ HLAVA

PREZIDENT ČESKEJ A SLOVENSKEJ FEDERATÍVNEJ REPUBLIKY

Čl. 60

(1) Na čele Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je prezident. Volí ho Federálne zhromaždenie.

(2) Prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je za výkon svojej funkcie zodpovedný Federálnemu zhromaždeniu.

Čl. 61

(1) Prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky:

- a) zastupuje Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku navonok, dojednáva a ratifikuje medzinárodné zmluvy; dojednávanie medzinárodných zmlúv, na ktoré nie je potrebný súhlas Federálneho zhromaždenia, môže prezident preniesť na vládu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo s jej súhlasom na jej jednotlivých členov;
- b) prijíma vedúcich diplomatických misií; s prihliadnutím na stanoviská vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, vlády Českej republiky a vlády Slovenskej republiky poveruje vedúcich diplomatických misií tak, aby v týchto funkciách boli rovnomerne zastúpení občania Českej republiky a občania Slovenskej republiky;
- c) zvoláva zasadania Federálneho zhromaždenia a vyhlasuje jeho zasadanie za skončené;
- d) môže rozpustiť Federálne zhromaždenie, ak ide o prípad uvedený v čl. 44 ods. 5;
- e) podpisuje zákony Federálneho zhromaždenia a zákonné opatrenia jeho predsedníctva;
- f) má právo podávať Federálnemu zhromaždeniu správy o stave Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a o závažných politických otázkach, predkladať mu návrhy potrebných opatrení a byť prítomný na schôdzkach snemovni Federálneho zhromaždenia;
- g) vymenúva a odvoláva predsedu a ostatných členov vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a poveruje ich riadením federálnych ministerstiev a iných federálnych ústredných orgánov;
- h) má právo byť prítomný na schôdzkach vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a predsedáť jej, vyžadovať si od vlády a od jej jednotlivých členov správy a prerokovávať s vládou alebo s jej členmi otázky, ktoré treba riešiť;
- ch) vymenúva vyšších štátnych funkcionárov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v prípadoch, v ktorých to ustanovuje zákon; vymenúva a povyšuje generálov, vymenúva na návrh príslušných orgánov Českej republiky a Slovenskej republiky profesorov a rektorov vysokých škôl;
- i) prepožičiava vyznamenania, ak na to nesplnomocní iný orgán;
- j) má právo udeľovať amnestiu, odpúšťať a zmierňovať tresty uložené trestnými súdmi a nariaďovať, aby sa súdne trestné konanie nezačínalo alebo aby sa v ňom nepokračovalo, a zahládzať odsúdenie;
- k) je hlavným veliteľom ozbrojených síl;
- l) vyhlasuje na návrh vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vojnový stav a na základe rozhodnutia Federálneho zhromaždenia vypovedáva vojnu, ak je Česká a Slovenská Federatívna Republika napadnutá alebo ak treba plniť medzinárodné zmluvné záväzky o spoločnej obrane proti napadnutiu.

(2) Prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky patrí vykonávať aj právomoci, ktoré nie sú výslovne v tomto ústavnom zákone uvedené, ak tak ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

(3) Obstarávanie vecí spojených s výkonom funkcie, politickej a verejnej činnosti prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zabezpečuje Kancelária; podrobnosti ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 62

- (1) Za prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže byť zvolený každý občan voliteľný za poslanca Federálneho zhromaždenia.
- (2) Prezident je volený na obdobie piatich rokov. Výkonu svojej funkcie sa ujíma po zložení sľubu. Funkčné obdobie prezidenta zvoleného po slobodných, demokratických voľbách do Federálneho zhromaždenia v roku 1990 však bude trvať 24 mesiacov.
- (3) Voľba prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa koná v posledných 14 dňoch funkčného obdobia prezidenta. Ak sa úrad prezidenta uvoľní pred skončením volebného obdobia, koná sa voľba najneskôr do 40 dní, v tomto prípade sa koná voľba verejným hlasovaním. Funkčné obdobie takto zvoleného prezidenta sa končí do 40 dní po ustanovení nového Federálneho zhromaždenia zvoleného v slobodných, demokratických voľbách.
- (4) Zvolený je kandidát, za ktorého sa vysloví trojpäťtinová väčšina všetkých poslancov Snemovne ľudu, trojpäťtinová väčšina všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Českej republike a trojpäťtinová väčšina všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Slovenskej republike.
- (5) Ak prezident nebol takto zvolený, koná sa do štrnástich dní opakovaná voľba. Zvolený je kandidát, ktorý dostal nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých poslancov Snemovne ľudu, nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Českej republike a nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Slovenskej republike.
- (6) Ak prezident nebol ani takto zvolený, koná sa do štrnástich dní nová voľba s novými kandidátmi podľa odseku 4; ustanovenie odseku 5 platí obdobne.
- (7) Prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zostáva vo svojej funkcii, do kiaľ nezloží sľub novozvolený prezident, najdlhšie však tri mesiace.
- (8) Prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nemôže byť zároveň poslancom nijakého zastupiteľského zboru, členom vlády, ani Ústavného súdu, ani sudcom.
- (9) Ak bude za prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zvolený poslanec, člen vlády alebo Ústavného súdu alebo sudca, prestane odo dňa svojho zvolenia vykonávať doterajšiu funkciu. Dňom zloženia sľubu zaniká jeho mandát, členstvo vo vláde alebo v Ústavnom súde alebo funkcia sudcu.

Čl. 63

Prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky skladá pred Federálnym zhromaždením tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Českej a Slovenskej Federatívnej Republike. Budem dbať o blaho národov a národností v nej žijúcich, svoje povinnosti budem konať podľa vôle ľudu a v záujme ľudu a zachovávať ústavu a ostatné zákony.“

Čl. 64

- (1) Ak sa uvoľní úrad prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a nový prezident ešte nie je zvolený a nezložil sľub, takisto ak prezident nemôže svoj úrad zo

závažných dôvodov vykonávať, patrí výkon jeho funkcií vláde Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Vláda môže v takomto prípade poveriť svojho predsedu výkonom niektorých právomocí prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky; na predsedu vlády prechádza v tom čase hlavné velenie nad ozbrojenými silami.

(2) Ak prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nemôže vykonávať svoj úrad (odsek 1) dlhší čas ako 1 rok, Federálne zhromaždenie môže zvoliť nového prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na nové funkčné obdobie.

Čl. 65

Prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nemožno súdne stíhať pre konanie spojené s výkonom jeho funkcie.

PIATA HLAVA

VLÁDA ČESKEJ A SLOVENSKEJ FEDERATÍVNEJ REPUBLIKY

Čl. 66

Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je najvyšším výkonným orgánom štátnej moci Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Čl. 67

(1) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa skladá z predsedu, podpredsedov, ministrov.

(2) Funkcia člena vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je nezlučiteľná s funkciou člena Predsedníctva Federálneho zhromaždenia a s funkciou člena Ústavného súdu.

Čl. 68

Členovia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky skladajú do rúk prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Českej a Slovenskej Federatívnej Republike. Svoje povinnosti budem plniť podľa vôle ľudu a v záujme ľudu. Budem zachovávať Ústavu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a ostatné zákony a budem pracovať pre to, aby sa uvádzali do života.“

Čl. 69

Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je povinná po svojom vymenovaní predstúpiť pred Federálne zhromaždenie na jeho najbližšej schôdzke, predložiť mu svoj program a požiadať ho o vyslovenie dôvery.

Čl. 70

(1) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je za výkon svojej funkcie zodpovedná Federálnemu zhromaždeniu; každá z obidvoch snemovní jej môže vysloviť nedôveru.

(2) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže hocikedy požiadať Federálne zhromaždenie o vyslovenie dôvery.

Čl. 71

(1) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže podať demisiu do rúk prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(2) Ak snemovňa Federálneho zhromaždenia vysloví vláde Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nedôveru, alebo ak jej odoprie vysloviť dôveru, prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vládu odvolá.

(3) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky podá demisiu vždy po ustavujúcej schôdzke novozvoleného Federálneho zhromaždenia.

Čl. 72

Ak prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky demisiu vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky prijme, poverí ju vykonávaním jej funkcií dočasne až do vymenovania novej vlády.

Čl. 73

(1) Člen vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže podať demisiu do rúk prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(2) Snemovňa ľudu alebo Snemovňa národov Federálneho zhromaždenia môžu vysloviť nedôveru i jednotlivému členovi vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. V tomto prípade prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky člena vlády odvolá.

Čl. 74

Ak prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky demisiu člena vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky prijme, môže určiť, ktorý z členov vlády povedie dočasne veci doteraz spravované členom vlády, ktorého demisiu prijal.

Čl. 75

Na platnosť uznesenia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov. V prípade rovnosti hlasov rozhoduje hlas jej predsedu.

Čl. 76

(1) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zabezpečuje plnenie úloh federácie v oblasti obrany Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, upevňovania bezpečnosti krajiny, rozvíjania mierovej zahraničnej politiky, v oblasti hospodárskej výstavby

a v ďalších oblastiach pôsobnosti federácie. Na tento cieľ zabezpečuje plnenie zákonov Federálneho zhromaždenia, zjednocuje, riadi a kontroluje činnosť federálnych ministerstiev a ostatných federálnych ústredných orgánov.

(2) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky pri zabezpečovaní plnenia úloh federácie koordinuje riešenie otázok vyplývajúcich z potreby jednotného zabezpečovania štátnej politiky federácie.

Čl. 77

(1) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky rozhoduje v zbere najmä:

- a) o návrhoch zákonov Federálneho zhromaždenia,
- b) o vládných nariadeniach,
- c) o vykonávaní programového vyhlásenia vlády,
- d) o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky,
- e) o návrhoch štátneho rozpočtu a záverečného účtu federácie,
- f) o zásadných hospodárskych opatreniach na zabezpečenie hospodárskej politiky,
- g) o vymenúvaní funkcionárov v prípadoch, v ktorých to ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia,
- h) o tom, že požiada Federálne zhromaždenie o vyslovenie dôvery,
- ch) o ďalších otázkach, ak to ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

(2) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže na výkon svojej bežnej rozhodovacej činnosti zriadiť ako svoj orgán Predsedníctvo vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vymedziť mu pôsobnosť a ustanoviť zásady jeho konania.

(3) Obstarávanie vecí spojených s činnosťou vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zabezpečuje Úrad vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky; podrobnosti ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 78

Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky spolupracuje s vládami obidvoch republík pri dojednávaní medzinárodných zmlúv, ktorých vykonanie patrí do pôsobnosti republík; spolupracuje s nimi aj pri zastupovaní Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v medzinárodných organizáciách pôsobiacich v oblasti pôsobnosti republík.

Čl. 79

Na vykonanie zákona Federálneho zhromaždenia a v jeho medziach môže vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vydávať nariadenia, ak ide o úpravu otázok, ktoré spadajú do pôsobnosti federácie.

Čl. 80

Federálne ministerstvá a ostatné federálne ústredné orgány môžu na základe zákonov Federálneho zhromaždenia a v ich medziach vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak sú na to zákonom splnomocnené.

Čl. 81

(1) V oblasti pôsobnosti federácie pôsobia federálne ministerstvá a ďalšie federálne orgány štátnej správy.

(2) Federálne ministerstvá a ostatné federálne ústredné orgány štátnej správy, na čele ktorých stojí člen vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, sa zriaďujú ústavnými zákonmi Federálneho zhromaždenia; ďalšie federálne orgány štátnej správy sa zriaďujú zákonmi Federálneho zhromaždenia.

Čl. 84

Štátne orgány republík vykonávajú zákony Federálneho zhromaždenia na území republík, pokiaľ ich vykonaním nie sú poverené príslušné federálne orgány.

SIEDMA HLAVA

ŠTÁTNE ORGÁNY ČESKEJ REPUBLIKY A SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Prvý oddiel

Česká národná rada a Slovenská národná rada

Čl. 102

(1) Predstaviteľom národnej zvrchovanosti a svojbytnosti českého národa a najvyšším orgánom štátnej moci v Českej republike je Česká národná rada.

(2) Predstaviteľom národnej zvrchovanosti a svojbytnosti slovenského národa a najvyšším orgánom štátnej moci v Slovenskej republike je Slovenská národná rada.

(3) Národná rada je jediným zákonodarným orgánom republiky.

Čl. 103

(1) Počet poslancov Českej národnej rady ustanoví ústavný zákon Českej národnej rady. Počet poslancov Slovenskej národnej rady ustanoví ústavný zákon Slovenskej národnej rady.

(2) Národná rada sa volí na obdobie piatich rokov.

(3) Podmienky výkonu volebného práva do národnej rady a spôsob výkonu volieb a odvolania poslancov ustanovuje zákon národnej rady.

Čl. 104

(1) Národná rada zasadá najmenej dva razy do roka (jarné zasadanie a jesenné zasadanie).

(2) Národnú radu zvoláva na zasadania a jej zasadania vyhlasuje za skončené predsedníctvo národnej rady.

(3) Národnú radu musí zvolať jej predsedníctvo na žiadosť aspoň jednej tretiny poslancov. Predsedníctvo národnej rady zvolá zasadanie do 14 dní alebo do ďalšej lehoty uvedenej v žiadosti.

Čl. 105

Jednotlivé schôdzky národnej rady zvoláva jej predseda.

Čl. 106

(1) Schôdzky národnej rady sú spravidla verejné.

(2) Neverejné schôdzky sa môžu konať len v prípadoch ustanovených rokovacím poriadkom národnej rady.

Čl. 107

(1) Do pôsobnosti národnej rady patrí najmä:

- a) uznávať sa na ústavných zákonoch a iných zákonoch republiky a sledovať, ako sa vykonávajú,
- b) dávať súhlas na medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie je potrebný zákon národnej rady,
- c) rokovať o zásadných otázkach vnútornej politiky,
- d) schvaľovať štátny rozpočet republiky, preverovať jeho plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet republiky,
- e) voliť a odvolávať predsedu národnej rady a ostatných členov predsedníctva národnej rady,
- f) rokovať o programovom vyhlásení vlády republiky a kontrolovať jej činnosť a činnosť jej členov, ako aj rokovať o dôvere vláde,
- g) zriaďovať zákonom ministerstvá a iné ústredné orgány štátnej správy republiky,
- h) voliť a odvolávať členov Ústavného súdu republiky.

(2) Národná rada môže zrušiť nariadenie alebo uznesenie vlády republiky alebo všeobecne záväzný právny predpis ministerstva alebo iného ústredného orgánu štátnej správy republiky, ak odporujú ústave alebo inému zákonu národnej rady.

Čl. 109

(1) Národná rada je schopná uznávať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej poslancov.

(2) Na platné uznesenie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov.

(3) Na prijatie ústavného zákona je potrebný súhlas trojpätinovej väčšiny všetkých poslancov národnej rady.

Čl. 110

(1) Vláda republiky môže požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery. Návrh na vyslovenie nedôvery vláde môže podať aspoň jedna pätina poslancov národnej rady.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí aj pre vyslovenie nedôvery jednotlivému členovi vlády republiky.

Čl. 111

(1) Návrhy zákonov môžu podávať poslanci národnej rady, výbory národnej rady a vláda republiky.

(2) Zákony národnej rady podpisuje predseda národnej rady a predseda vlády republiky.

(3) Aby zákon národnej rady nadobudol platnosť, musí byť vyhlásený spôsobom, ktorý ustanovuje zákon národnej rady. Zákony národnej rady vyhlasuje predsedníctvo národnej rady do 14 dní po ich schválení.

Čl. 112

Zásady rokovania národnej rady, jej styky s vládou a navonok upravuje zákon o rokovaní a poriadku národnej rady.

Čl. 113

(1) Výkon poslaneckého mandátu je nezlučiteľný s výkonom poslaneckého mandátu Federálneho zhromaždenia a s výkonom funkcií sudcu, prokurátora, štátneho arbitra, vojaka z povolania, príslušníka Zboru národnej bezpečnosti a Zboru nápravnej výchovy.

(2) Platnosť voľby poslancov overuje národná rada. Robí tak na návrh svojho mandátového a imunitného výboru.

Čl. 114

(1) Poslanec skladá na schôdzke národnej rady, na ktorej sa zúčastňuje prvý raz, sľub.

(2) Poslanec Českej národnej rady skladá sľub, ktorého znenie ustanoví ústavný zákon Českej národnej rady.

(3) Poslanec Slovenskej národnej rady skladá sľub, ktorého znenie ustanoví ústavný zákon Slovenskej národnej rady.

(4) Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok stratu mandátu.

Čl. 115

(1) Národná rada i jednotliví poslanci majú právo interpelovať vládu republiky a jej členov a klást im otázky vo veciach ich pôsobnosti. Vláda a jej členovia sú povinní na interpelácie a otázky odpovedať.

(2) Predseda i ostatní členovia vlády republiky majú právo zúčastniť sa na schôdzkach národnej rady, jej predsedníctva a výborov. Udelí sa im slovo, hocikedy o to požiadajú.

(3) Ak o to požiada národná rada, jej predsedníctvo alebo výbor, je člen vlády povinný prísť na schôdzku národnej rady, jej predsedníctva alebo výboru.

Čl. 116

(1) Poslanca nemožno trestne ani kárne stíhať ani ho vziať do väzby bez súhlasu národnej rady. Ak národná rada súhlas odoprie, je stíhanie navždy vylúčené.

(2) Poslanca národnej rady nemožno vôbec stíhať pre hlasovanie v národnej rade alebo v jej orgánoch. Za výroky pri výkone funkcie poslanca, urobené v národnej rade alebo v jej orgáne, poslanec podlieha len disciplinárnej právomoci národnej rady.

(3) Ak bol poslanec pristihnutý a zadržaný pri trestnom čine, je príslušný orgán povinný to ihneď oznámiť predsedníctvu národnej rady. Ak predsedníctvo národnej rady súhlas nedá, musí byť poslanec ihneď prepustený.

Čl. 117

Poslanec národnej rady môže odoprieť svedectvo vo veciach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej funkcie, a to aj keď prestal byť poslancom.

Čl. 118

Národná rada zriaďuje si výbory ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány a volí ich predsedov a ostatných členov.

Čl. 119

(1) Národná rada volí zo svojich členov predsedníctvo národnej rady.

(2) Predsedníctvo národnej rady sa skladá z predsedu, podpredsedov a z ďalších členov. Počet členov predsedníctva určuje národná rada.

(3) Predsedníctvo národnej rady zostáva vo svojej funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, dokiaľ si novozvolená národná rada nezvolí svoje predsedníctvo.

(4) Predsedníctvo národnej rady i jeho členovia sú zodpovední národnej rade. Národná rada ich môže hocikedy odvolať.

Čl. 120

Predsedníctvo národnej rady sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých svojich členov.

Čl. 121

(1) V čase, keď národná rada nezasadá buď preto, že zasadanie je skončené, alebo preto, že volebné obdobie uplynulo, vykonáva pôsobnosť národnej rady predsedníctvo národnej rady. Nepatrí mu však prijímať a meniť ústavné zákony a uznávať sa na štátnom rozpočte republiky.

(2) V čase, keď národná rada nezasadá pre mimoriadne príčiny, vykonáva predsedníctvo národnej rady všetku jej pôsobnosť s výnimkou práva prijímať a meniť ústavné zákony.

(3) Neodkladné opatrenia, na ktoré by bol potrebný zákon, robí predsedníctvo národnej rady vo forme zákonných opatrení, ktoré podpisuje predseda národnej rady a predseda vlády republiky. Zákonné opatrenia sa vyhlasujú rovnako ako zákony.

(4) Opatrenia predsedníctva národnej rady podľa odsekov 1 až 3 musia byť schválené na najbližšom zasadaní národnej rady, ináč strácajú ďalšiu platnosť.

Čl. 122

(1) Do pôsobnosti predsedníctva národnej rady ďalej patrí:

- a) vymenúvať a odvolávať predsedu a ostatných členov vlády republiky a poverovať ich riadením ministerstiev a iných ústredných orgánov,
- b) vymenúvať štátnych funkcionárov v prípadoch, v ktorých mu to zveruje zákon,
- c) udeľovať ceny a prepožičiavať vyznamenania podľa zákonov republiky.

(2) Predsedníctvo národnej rady vyhlasuje voľby do národnej rady a všeobecné voľby do zastupiteľstiev obcí.

Čl. 123

Predseda národnej rady:

- a) zastupuje národnú radu navonok,
- b) podpisuje zákony národnej rady a zákonné opatrenia jej predsedníctva,
- c) prijíma sľub členov vlády republiky,
- d) zvoláva a vedie schôdzky národnej rady.

Druhý oddiel

Vláda Českej republiky a vláda Slovenskej republiky

Čl. 124

Vláda republiky je najvyšším výkonným orgánom štátnej moci republiky.

Čl. 125

- (1) Vláda republiky sa skladá z predsedu, podpredsedov a ministrov.
- (2) Funkcia člena vlády je nezlučiteľná s funkciou člena predsedníctva národnej rady a s funkciou člena Ústavného súdu.

Čl. 126

- (1) Členovia vlády Českej republiky skladajú do rúk predsedu Českej národnej rady sľub, ktorého znenie ustanoví ústavný zákon Českej národnej rady.
- (2) Členovia vlády Slovenskej republiky skladajú do rúk predsedu Slovenskej národnej rady sľub, ktorého znenie ustanoví ústavný zákon Slovenskej národnej rady.

Čl. 127

Vláda republiky je povinná po svojom vymenovaní predstúpiť pred národnú radu na jej najbližšej schôdzke, predložiť jej svoj program a požiadať ju o vyslovenie dôvery.

Čl. 128

- (1) Vláda republiky je za výkon svojej funkcie zodpovedná národnej rade, ktorá jej môže vysloviť nedôveru.
- (2) Vláda republiky môže hocikedy požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery.

Čl. 129

- (1) Vláda republiky môže podať demisiu predsedníctvu národnej rady.
- (2) Ak národná rada vysloví vláde republiky nedôveru alebo ak zamietne jej návrh na vyslovenie dôvery, predsedníctvo národnej rady vládu republiky odvolá.
- (3) Vláda republiky podá demisiu vždy po ustavujúcej schôdzke novozvolenej národnej rady.

Čl. 130

Ak predsedníctvo národnej rady demisiu vlády prijme, poverí ju vykonávaním jej funkcií dočasne ďalej až do vymenovania novej vlády.

Čl. 131

- (1) Člen vlády republiky môže podať predsedníctvu národnej rady demisiu.
- (2) Národná rada môže vysloviť nedôveru jednotlivým členom vlády republiky. V tomto prípade predsedníctvo národnej rady člena vlády odvolá.

Čl. 132

Ak predsedníctvo národnej rady demisiu člena vlády republiky prijme, môže určiť, ktorý z členov vlády povedie dočasne veci doteraz spravované členom vlády, ktorého demisiu prijalo.

Čl. 133

Vláda republiky rozhoduje v zbore, ktorý je schopný uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej členov. Na platnosť uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov vlády.

Čl. 134

Vláda republiky organizuje a zabezpečuje plnenie úloh v oblasti hospodárskej, kultúrnej a sociálnej výstavby republiky, ako aj v ďalších oblastiach patriacich podľa tohto ústavného zákona republike. Na tento cieľ vláda republiky zabezpečuje plnenie zákonov, zjednocuje, riadi a kontroluje činnosť ministerstiev a ostatných orgánov štátnej správy republiky, sleduje a zabezpečuje plnenie svojich nariadení a uznesení.

Čl. 135

- (1) Vláde republiky patrí všetka vládna a výkonná právomoc vyplývajúca zo zákonodarnej pôsobnosti národnej rady.
- (2) Do pôsobnosti vlády republiky patria ďalej veci, ktoré podľa tohto ústavného zákona upravujú zákony Federálneho zhromaždenia, ak ich výkon patrí vládam republík (čl. 37 ods. 2).

Čl. 136

Vláda republiky riadi a kontroluje činnosť obcí, pokiaľ ide o výkon štátnej správy, ktorý na ne bol zákonom prenesený.

Čl. 137

(1) Vláda republiky rozhoduje v zbere najmä:

- a) o návrhoch zákonov,
- b) o vládnych nariadeniach,
- c) o vykonávaní programového vyhlásenia vlády,
- d) o súhlase s medzinárodnými zmluvami, ktorých vykonávanie patrí do pôsobnosti republiky,
- e) o návrhoch štátneho rozpočtu a záverečného účtu republiky,
- f) o zásadných hospodárskych opatreniach na zabezpečenie hospodárskej politiky,
- g) o vymenúvaní funkcionárov v prípadoch, v ktorých to ustanovuje zákon,
- h) o tom, že požiada národnú radu o vyslovenie dôvery,
- ch) o ďalších otázkach, ak to ustanovuje zákon národnej rady.

(2) Vláda Českej republiky a vláda Slovenskej republiky môže na výkon svojej bežnej rozhodovacej činnosti zriadiť ako svoj orgán Predsedníctvo vlády a vymedziť mu pôsobnosť a ustanoviť zásady jeho konania.

Čl. 138

Na vykonanie zákona národnej rady a v jeho medziach môže vláda republiky vydávať nariadenia. Takisto môže vydávať nariadenia na vykonanie zákona Federálneho zhromaždenia, ak ju na to splnomocní.

Čl. 139

Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy republiky môžu na základe zákonov Federálneho zhromaždenia i zákonov národnej rady a v ich medziach vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak sú na to zákonom splnomocnené.

Čl. 139a

Miestne orgány štátnej správy môžu na základe zákonov Federálneho zhromaždenia aj zákonov národnej rady a v ich medziach vydávať všeobecne záväzné právne predpisy pre obvody svojej pôsobnosti, ak sú na to zákonom splnomocnené.

ÔSMA HLAVA

VŠEOBECNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl. 140

- (1) Územie Českej republiky tvorí doterajšie územie českých krajov.
- (2) Územie Slovenskej republiky tvorí doterajšie územie Slovenska.
- (3) Územné členenie republík ustanovujú zákony národných rád.

Čl. 141

- (1) Hlavným mestom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a pravidelným sídlom jej orgánov je Praha. Postavenie Prahy ako hlavného mesta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky upraví zákon Federálneho zhromaždenia.
- (2) Hlavným mestom Českej republiky a pravidelným sídlom jej orgánov je Praha.
- (3) Hlavným mestom Slovenskej republiky a pravidelným sídlom jej orgánov je Bratislava.

Čl. 142

- (1) Ústava Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže byť zmenená iba ústavným zákonom Federálneho zhromaždenia.
- (2) Do prijatia Ústavy Českej republiky a Ústavy Slovenskej republiky sa ústavné pomery týchto republík spravujú týmto ústavným zákonom a ostatnými ústavnými predpismi.
- (3) Zákony Federálneho zhromaždenia, zákony národných rád ani iné právne predpisy federálnych orgánov a orgánov republík nesmú odporovať ústave a ústavným zákonom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Výklad a používanie všetkých právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou a s ústavnými zákonmi federácie.
- (4) Zákony národných rád ani iné právne predpisy republík nesmú odporovať ústavným zákonom národných rád. Výklad a používanie všetkých právnych predpisov republiky musí byť v súlade s ústavnými zákonmi národnej rady.

Čl. 143

- (1) Zrušujú sa ustanovenia čl. 1 ods. 2 a čl. 12, ďalej ustanovenia tretej, štvrtej, piatej a šiestej hlavy (čl. 39 až 85), ako aj ustanovenia článkov 107 až 109 a článku 111 ústavy (ústavný zákon č. 100/1960 Zb.).
- (2) Kde sa v ustanoveniach ústavy a iných zákonov hovorí o Českej a Slovenskej Federatívnej Republike, rozumie sa tým podľa povahy vecí aj Česká republika a Slovenská republika.
- (3) Prezident republiky zvolený podľa ustanovenia čl. 63 ústavy zostáva vo funkcii ako prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky podľa tohto ústavného zákona; jeho volebné obdobie sa počíta odo dňa jeho zvolenia.
- (4) Predsedníctvo Národného zhromaždenia zostáva vo svojej funkcii až do zvolenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia.
- (5) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vykonáva funkciu vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky až do vymenovania vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky podľa tohto ústavného zákona.

Čl. 144

- (1) Všetky zákony a iné právne predpisy platné v deň, keď tento ústavný zákon nadobúda účinnosť, zostávajú aj naďalej v platnosti. Pokiaľ upravujú veci, ktoré nepatria do pôsobnosti federácie podľa tohto ústavného zákona, môžu sa meniť zákonmi Českej národnej rady alebo Slovenskej národnej rady, prípadne inými právnymi predpismi republík.

(2) Pokiaľ doterajšie zákony a iné právne predpisy zverujú pôsobnosť Národnému zhromaždeniu, vláde, Slovenskej národnej rade alebo iným ústredným štátnym orgánom, vykonáva túto pôsobnosť vo veciach vyhradených týmto ústavným zákonom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky Federálne zhromaždenie, vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, prípadne iné ústredné federálne orgány; v ostatných veciach vykonáva túto pôsobnosť Česká národná rada, Slovenská národná rada, vláda Českej republiky, vláda Slovenskej republiky alebo iné ústredné štátne orgány oboch republík.

(3) Zákon Federálneho zhromaždenia môže ustanoviť, na ktoré orgány (organizácie) a v akom rozsahu prejde pôsobnosť doterajších orgánov (organizácií) – s výnimkou ministerstiev alebo iných ústredných orgánov štátnej správy na čele s ministrom – , ktorým bola doterajšími zákonmi zverená celoštátna pôsobnosť vo veciach, ktoré podľa tohto ústavného zákona patria do spoločnej pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a oboch republík. Tento zákon môže upraviť aj potrebný prechod práv a záväzkov doterajších orgánov (organizácií).

Čl. 145

Organizáciu súdov a prokuratúry v Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky upraví ústavný zákon Federálneho zhromaždenia. Do dňa, keď tento ústavný zákon nadobudne účinnosť, do pôsobnosti Federálneho zhromaždenia patrí:

- a) voliť a odvolávať sudcov Najvyššieho súdu a sudcov z povolania vojenských súdov,
- b) navrhovať prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, aby odvolal z funkcie generálneho prokurátora,
- c) rokovať o správach Najvyššieho súdu a generálneho prokurátora o stave zákonitosti.

Čl. 146

(1) Dokiaľ nebude zvolená Česká národná rada a Slovenská národná rada na základe tohto ústavného zákona, vykonáva

- a) Česká národná rada vytvorená podľa ústavného zákona č. 77/1968 Zb. pôsobnosť Českej národnej rady podľa tohto ústavného zákona,
- b) Slovenská národná rada rozšírená podľa § 6 ústavného zákona č. 77/1968 Zb. pôsobnosť Slovenskej národnej rady podľa tohto ústavného zákona.

(2) Česká národná rada rozšíri voľbou počet svojich členov tak, aby mala 200 členov.

(3) Slovenská národná rada rozšíri voľbou počet svojich členov tak, aby mala 150 členov.

(4) Členovia oboch národných rád majú práva a povinnosti poslancov podľa tohto ústavného zákona.

Čl. 147

Dokiaľ nebude zvolené Federálne zhromaždenie v zmysle čl. 30 ods. 1 a čl. 31 ods. 2,

a) stáva sa Národné zhromaždenie v doterajšom zložení Snemovňou ľudu Federálneho zhromaždenia a

b) poslancov Snemovne národov zvolí Česká národná rada a Slovenská národná rada,

rozšírené na základe čl. 146, a to zo svojich členov, ktorí nie sú poslancami Národného zhromaždenia.

Čl. 149

K čl. 91 ústavy v znení ústavných zákonov č. 110/1967 Zb. a č. 28/1968 Zb. sa pripája odsek 4 tohto znenia:

„(4) Zákon môže ustanoviť osobitnú úpravu postavenia a pôsobnosti národných výborov v ďalších veľkých mestách.“

Čl. 150

(1) Národné zhromaždenie, Česká národná rada i Slovenská národná rada môžu už pred dňom, keď tento ústavný zákon nadobudne účinnosť,robiť opatrenia potrebné na to, aby sa uviedol do života.

(2) Ak Národné zhromaždenie bude pred dňom uvedeným v odseku 1 rokovať o niektorom z návrhov uvedených v čl. 42 ods. 2, je na jeho prijatie potrebný súhlas väčšiny všetkých poslancov Národného zhromaždenia zvolených v českých krajocho a väčšiny všetkých poslancov Národného zhromaždenia zvolených na Slovensku. Na prijatie ústavného zákona je potrebný súhlas najmenej troch pätín všetkých poslancov Národného zhromaždenia zvolených v českých krajocho a najmenej troch pätín všetkých poslancov Národného zhromaždenia zvolených na Slovensku.

(3) O návrhoch podľa odseku 2 hlasujú poslanci zvolení v českých krajocho a poslanci zvolení na Slovensku oddelene.

Čl. 151

(1) Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1969.

(2) Ustanovenia čl. 146 ods. 2 a 3, čl. 149 a 150 nadobúdajú účinnosť dňom vyhlásenia.

Čl. III

Pokiaľ nenadobudnú účinnosť zákony Federálneho zhromaždenia, ktorých vydanie predvídajú ustanovenia článkov 5 a 12 ústavného zákona o československej federácii v znení tohto ústavného zákona, zostáva v platnosti doterajšia právna úprava.

Čl. III

Česká národná rada a Slovenská národná rada upravia ústavnými zákonmi národných rád názov, štátny znak, štátnu vlajku, štátnu pečať a štátnu hymnu Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky.

Čl. III

Volebné obdobie národných výborov zvolených v roku 1986 sa skončí dňom volieb do zastupiteľstiev obcí.

Čl. II

Sústavu a postavenie orgánov republík ustanovené v siedmej hlave ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii v znení neskorších predpisov, môžu upraviť len ústavné zákony Českej národnej rady a Slovenskej národnej rady; to sa nevzťahuje na čl. 107 a ďalej na čl. 138, 139 a 139a, pokiaľ ide o právomoc štátnych orgánov republiky vydávať právne predpisy na vykonávanie zákonov Federálneho zhromaždenia.

Čl. III

1. Zákony a iné právne predpisy uvedené v článku 144 ods. 1, prvá veta, ako aj zákony Federálneho zhromaždenia a iné právne predpisy vydané štátnymi orgánmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky do dňa účinnosti tohto ústavného zákona, upravujúce veci, ktoré nepatria do pôsobnosti federácie, môžu byť v týchto veciach menené zákonmi Českej národnej rady alebo zákonmi Slovenskej národnej rady, prípadne inými právnymi predpismi štátnych orgánov republík.

2. Spôsob vyporiadania majetkových a iných právnych pomerov organizácií zriadených právnymi predpismi uvedenými v bode 1, alebo podľa týchto predpisov upraví zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. II

1. Právne predpisy upravujúce organizáciu štátnej organizácie Česko-slovenské štátne dráhy stratia platnosť dňom, ktorý ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia, ktorým sa rozdelí a prevedie majetok, práva a povinnosti štátnej organizácie Česko-slovenské štátne dráhy na novovzniknuté organizácie pre železničnú dopravu Českej republiky a Slovenskej republiky. Na tieto nové organizácie prejdú v plnom rozsahu aj práva a povinnosti štátnej organizácie Česko-slovenské štátne dráhy vyplývajúce z jej medzinárodnej spolupráce v odbore železníc.

2. Zákon Federálneho zhromaždenia ustanoví pravidlá a postup pre rozdelenie a prevod majetku, práv a povinností štátnych organizácií, ktoré Federálne ministerstvo dopravy založilo ako špecializované železničné organizácie, na príslušné organizácie oboch republík, pokiaľ sa pre tieto špecializované železničné organizácie do dňa účinnosti tohto ústavného zákona neschválil privatizačný projekt.

3. Zákon Federálneho zhromaždenia rozdelí a prevedie majetok, práva a povinnosti štátneho podniku Správa pôšt a telekomunikácií Praha a štátneho podniku Správa pôšt a telekomunikácií Bratislava v rozsahu sústavy pôšt na novovzniknuté poštové organizácie Českej republiky a Slovenskej republiky a v rozsahu sústavy telekomunikácií na novovzniknuté organizácie telekomunikácií Českej republiky a Slovenskej republiky. Na tieto nové organizácie prejdú v plnom rozsahu práva a povinnosti doterajších štátnych podnikov vyplývajúce z dohôd, dohovorov a dojednaní v medzinárodnom poštovom styku.

4. Platnosť poštových známok a iných poštových cenín vydaných do dňa prevodu majetku podľa bodu 3 ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia.

5. Do 31. decembra 1992 patrí do pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky právna úprava regulácie vývoja miezd podľa doterajšieho znenia čl. 22 písm. b) ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii v znení neskorších ústavných zákonov.

Čl. III

1. Zákony a iné právne predpisy uvedené v čl. 144 ods.1 prvá veta ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii v znení neskorších ústavných zákonov, ako aj zákony Federálneho zhromaždenia a iné právne predpisy vydané štátnymi orgánmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky do dňa nadobudnutia účinnosti tohto ústavného zákona upravujúce veci, ktoré nepatria do pôsobnosti federácie, môžu sa v týchto veciach meniť zákonmi Českej národnej rady alebo zákonmi Slovenskej národnej rady,*) prípadne inými právnymi predpismi štátnych orgánov republík. Pre právne predpisy upravujúce reguláciu vývoja miezd platí ustanovenie predchádzajúcej vety od 1. januára 1993.

2. Spôsob vypořádania majetkových a iných právnych pomerov ďalších organizácií zriadených právnymi predpismi uvedenými v bode 1 alebo podľa týchto predpisov upraví zákon Federálneho zhromaždenia.

Svoboda v. r.

Smrkovský v. r.

Ing. Černík v. r.